

CRUCIS MYSTERIUM

FESTIVITAS INVENTIONIS, ET EXALTATIONIS S. CRUCIS.

MONITUM.

Neminis videatur mirum, Crucem a nobis inter JESU CHRISTI Mysteria recenseri. Hac enim in resecuti sumus Ecclesie sententiam, que non solum hoc illi nomen tribuit, sed duas celebrat festivitates, alteram quidem, cum inventa fuit a Santa Helena, alteram vero cum de Perside relata ab Heraclio Imperatore prolatam fuit in Calvarium; quartam priorem Crucis Inventionem, posterioriem vero Exaltationem vocat Ecclesia.

Animadvertisendum est autem, cum de Cruce sermo est, quid hoc nomine intelligatur, quid colatus & quid significetur. Sunt enim tria Crucis genera, qua confundenda non sunt, & non ideo tamen separanda, ubi de hoc agatur argumento. 1. Crucis nomine veram CRUCEM intelligimus, in qua Mundi Salvator mortem passus est. 2. Representationem ejus rei, que in hac Cruce peracta fuit; cuius signum in fronte nostra formamus, & cuius imaginem expositam videmus in omnibus Templo, atque Altaribus, & quam vulgo Crucifixum vocamus. 3. Hoc nomen Crucis accipitur etiam in sensu prossimis moralis pro passionibus, persecutionibus, & mortificationibus corporis, & spiritus indequa proficisciuntur. Proprie de primo alteroque Crucis generis loquimur, de Cultu, qui debet, sive illi cui Salvator consitus fuit, sive illi, que representant illam, & que sunt nostrae adorationis obiectum: Nam quod pertinet ad illam, que in moralis accipitur sensu pro passionibus sive corporis, sive spiritus, nos ita loqui alibi sumus, ut que istuc dictum sumus, dicentur solum per modum animadversionis, atque ut ex hoc argumento fructum percipiamus.

Alterum, quod monendum arbitror, est, quarevis de Cruce verba fecerimus, cum de Passione JESU CHRISTI ageremus, tamquam de precioso supplicio, quod passus est, & ad quod cetera referuntur, tunc a nobis consideratam non esse nisi quatenus contumeliosam, & objectum maledictionis, quemadmodum de illa verba facit Scriptura, sed istuc illam consideramus quatenus gloriosam, fontem benedictionis, & objectum dignum cultu, & adoratione omnium Fidelium,

PARAGRAPHUS PRIMUS.

Multiplex Sermonum hujus argumenti Synopsis.

1. Cum Sanctus Paulus doceat, omnem JESU CHRISTI gloriam in Cruce positam esse, & ideo illum a Deo exaltatum sive, eique Nomen indutum præ omnibus nominibus præstantissimum: Factus obediens usque ad mortem, mortem autem Crucis; propter quod Deus exaltavit illum, & denunciat illi Nomen, quod est super omne Nomen; (ad Philipp. 2.) cumque videmus Crucem olim adeo contumeliosam, modo positam esse in templis, & super aras, factamque objectum cultus, & venerationis Cali, & terre: mihi videor ad illius elogium celebrandum, & aliquid pro virili parte conferendum, ut in honore habeatur hac die, quam in illius celebratitudine consecravit Ecclesia, non posse aliud aquisi, & accommodari huic sollemnitate argumentum diligere, quam proponere ostendendum primo quidem Gloriam, quam Crux Salvatori procuravit, qui in ea mortem subiit propter hominum salutem; secundo autem vici simus hunc Deum hominem effecisse gloriosam Crucem hanc, qua infamis erat, & maledicta, antequam ille huic affigeretur; ita ut Patres, atque Doctores testantur non desse aliquam speciem communicationis idiomatum inter Crucem, ac Filium Dei, per quam quidquid alterius proprium est, alteri tribuaturo propter arctissimum nexum, qui inter utrumque inventitur; ergo propter eandem causa dicere possum, inventuri etiam gloriam communicationem. Crux gloriosum reddidit Salvatorem, efficiens, ut Calum ac terra illum cognosceret, qualis erat: Salvator vero gloriosum reddidit Crucem efficiens, ut illam Calum, atque terra veneraretur. Hoc est hujus Sermonis partitio, atque argumentum.

Pro puncto primo ostendendum est, Salvatorem quidem per se gloriosum sive, propter aeternam generationem, divinamque Filiationem, per quam ille, ut Apostolus inquit, est *Splendor paterna gloria*, (ad Hebr. 1.) vivens imago substantiae ejus, pars Patri in omnibus, quod voce una exprimit Theologia, illum essentiale, & substantiale gloriam Patris appellans. Ceterum, quatenus est Deus homo, qualitas sua Verbi Incarnati, temporalis illius generatio per operationem Spiritus sancti, Redemptoris officium, perfectiones ejus, qua Theandrica vocantur, eminentes virtutes, illustria facta, & quidquid hominem elevar potest, eumque in locum omnibus hominibus superiori attollere: quoniam haec omnia, inquam, illum coram Deo, & hominibus gloriosum efficerint: tamen, cum exterior gloria, de qua istuc agitur, constat in clara, & distincta cognitione meriti, & præstantia personæ, ut intitulatur vera, & publica laus, quæ illi defertur, nonne jure astro Crucem reddidisse Salvatorem gloriosum, per cognitionem, quam contulit personæ illius, qualitatis, meriti, virtutum, & heroicarum actionum illius . . . ?

1. Nonne Crux causa fuit, propter quam cognitus fuit pro Dei Filio ab inimicis eius tunc cum vix in Cruce hac spiritum emiserat, eo usque, dicti Evangelium, ut plures reverterentur percutientes peccatum suum, & elata voce dicentes: *Vero Filius Dei erat iste*; quod quidem dixerunt videantes miracula, que in Calo, terraque fiebant? Mox

II.
fuerat

fuerat cautio pro illis, quapropter mirum esse non debet, si in Crucis supplicio tanta videatur severitas; sed simul bonitatis sua adinventum est, quod per magnitudinem tormentorum, quo ibi sustinet pro hominibus Unigenitus Filius suus, illius ostendere voluit amoris magnitudinem, quo illos complectebatur. Justitia Dei efficit, ut Filius suus in Cruce, tamquam in Tribunal suo prodeat ad punienda in persona ejus peccata omnium mortaliuum: bonitas, & misericordia immolat Filium suum tamquam in Ara, ut pro peccatis eorum satisfaciat, ita ut in Cruce spectare possumus, i. tamquam Tribunal iustitiae Dei, ubi damnabit peccatum hominum in Personam Filii sui, quod ut sanctus Cyprianus inquit, nobis prodest potest, ut intelligamus peccatorum nostrorum magnitudinem, & ex iudicio Dei, quod nobis judicium rendunt sit, percipiamus.

2. Considerare debemus. Crucem non solum tamquam Aram bonitatis sua, sed Aram Mundi totius, sanctus Leo inquit, ubi oblatum est Sacrificium ad flectendum justitiam hanc, & obtinendam veniam peccatorum nostrorum. Has est pars Biroa in hoc argumento.

III. Quamvis non instituisse Ecclesia sollemnam festivitatem, neque diem consecrascat in honorem Crucis: interest nonnulla, & grati animi est officium in aeternum memoriam ejus recolare: itaque quin immoratur in magna pompa, eximiisque miraculis, qua occasionem praebuerunt celebrandi exaltationem illius, postquam de Persorum manibus recepta fuit, & in morem triumphi Jerosolymam reportata; mens dumtaxat mihi est vos excitandi ad ei cultum praestandum, qui debetur ipsi per considerationem felicitatis, qua illi contigit, facta nostra salutis instrumentum; describendo victorias, quas homo-Deus per illam reportavit de Mondo, de peccato, & de omnibus inferni potestatibus, quandoquidem, ut nostis, ipse Mundum non redemit, nisi pretio Sanguinis, quem effudit in Cruce; unde sequitur hanc cum ipso arctam adeo unionem contraxisse, ut huic eidem Cruci referatur acceptum opus salutis nostræ, expiatio criminum nostrorum, & causa beatitudinis nostræ, quamvis nonnulli ejus instrumentum extiterit; quod tamen separandum non est ab illo, qui comedem ad magnum hoc opus usus est; quod efficit, ut Crux non solum magnum sit Mysterium, quemadmodum, canit Ecclesia, Fulget Crux Mysterium, sed etiam maxime admirabile omnium Mysteriorum nostra Religionis, quod propositum sive feierat justitiae sua, ac studiis sua misericordia: reparare omnia hominis iura, eumque restituisse in statu meliori, quam est ante calamitatem; ac tandem in Cruce sua dedisse nobis exempla omnium virtutum, & media aeternam perveniendi felicitatem.

In Hymno
Passionis.

IV. Postquam admirati sumus scandalum Crucis digne reparatum per ea magnalia, que continet; considerare possumus in apparenti stultitia Crucis ejusdem admirabiles inventiones divinæ Sapientia, quales sunt, hoc pacto satisfacte feierat justitiae sua, ac studiis sua misericordia: reparare omnia hominis iura, eumque restituisse in statu meliori, quam est ante calamitatem; ac tandem in Cruce sua dedisse nobis exempla omnium virtutum, & media aeternam perveniendi felicitatem.

Constitutum jam fuit a nobis hoc principium, de Crucis Salvatoris dici posse, quidquid potest de ipso Salvatore in his, quæ ad hominum salutem pertinent, probandum mihi propono in duabus propositionibus, quæque ad docendum appositæ sunt, & Ecclesiæ consilio conformes: Videlice 1. Crucem operatam sive Mundi salutem; 2. Et Crucem hanc esse Mundi condemnationem.

Crux est causa salutis hominum; hoc illius gloriam, & exaltationem constituit. Hæc prima pars erit.

Crux eadem aliquando nos damnabit, nisi modo cooperari fuerimus salutis nostræ per proximam veritatem, & dogmatum, quæ tradit; quæ pars erit altera; & tota simul hujus Sermonis partitio. Ex Autore Sermonum in omnia argumenta. Tomo argumentorum particularium.

IV. Tria erant omnia necessaria ad magnum humanae redemptiois opus. Satisfactio erat Dei irritati justitiae, efficiendum erat, ut cognoscatur, & coleretur homo-Deus, & institueretur Religio super ruderibus, ac ruinis Idolatriæ, & legis antiquæ; & tandem evertenda erant causa peccati; quæ sunt Mundi placita. Hoc perfeccio adimplivit Dei Filius per Crucem, in qua Spiritum emittere voluit.

1. Infinita requirebatur satisfactio, ut divina placetur justitia, & perforceveretur imminens debitum quod per peccatum conflaveramus. Per Crucem Filius Dei rigorosus huic satisfecit justitiae: nam licuisset illi per aliam quamlibet actionem, & leviori sumptu satisfacere, ut omnis docet Theologia; tamen Crux medium erat prescriptum, & acceptum a Patre tamquam maxime congruum, & efficaciam.

2. Crux effectus ut effuleret ubique gloria, & divinitas Salvatoris; utpote ea, quæ ipsum tradidit melius cognoscendum: quæ cognitio erat omnino necessaria, ut salvaremur, quemadmodum ille ipse declaravit per os dilectorum Discipulorum: Hoc est vita aeterna, ut cognoscantem te Deum verum, & quem misisti JESUM CHRISTUM: Quis dubitare potest, quoniam Crux illum cognoscendum tradiderit omnibus gentibus? quoniam efficerit, ut divina illius perfectiones enitecent, & per illam dederit certissima supremæ sue potestatis argumenta?

3. Crux omnes absulit causas peccati, & obices omnes salutis nostræ, mundi placita, amorem proprium, sensum voluptes, dæmonem, omnesque nostræ felicitatis inimicos &c. superavit. Idem.

Crux cui Dei Filius suffixus fuit, habuit exitus prorsus oppositos consilios eorum, qui hoc illi supplicium procuraverunt.

1. Sperabant per hujus supplicii turpitudinem, & infamiam deletum iri gloriam, quam fuerat adeptus per miracula sua, per vita sanctitatem, & præclaras facta;

Hendry Bibl. Conc. Theol. de Myster. Tom. II.

VII.

In Officio
Ecclesiæ.

D 2 quod

De Mysterio Sanctae Crucis.

- quod Evangelium Domini signum appellat: *Hoc signum Cenit erit in celo, & quod Ecclesia ejus vexillum, & gloriam vocat: Vexilla Regis prouidet; & cui tandem illa mysterii nomen tribuit: quod non fecus acalia IESU CHRISTI Mysterio adorandum est; Fulger Crux Mysterium.*
- Pro puncto posteriori dicere possumus, Ecclesiam nobis exhibere Crucem futuram, objectum amoris nostri aquae ad adorationis, & easdem ob causas, quoniam alterum ex altero consequitur, & sicut Salvator nunquam aperius ostendit se hoc supremo cultu dignum esse, nunquam melius meritum est amorem nostrum quam ibi, ubi suum nobis testatus est; ita ex amore, quo IESUS CHRISTUM, eisque Crucem dilexerimus, judicabimur; neque ille veniet super nubibus cum tota Majestate sua, quia illum Crucem sua subequare, atque tunc Crucis amatores ad salutiferi hujus uesperit adipecimus pro gaudio exultabunt.
- VIII.** Ex magnis Religionis nostra principiis non extremum illud est; IESUM CHRISTUM nostrum esse Doctorem, & iudicem: illum audire, dixit Pater aeternus: *Hic est Filius meus dilectus, in qua mihi bene complacuit, tamen audiatis: (Matth. 11, 16.)*
1. Admirabilis fuit aduentus divina Sapientia eligere Crucis supplicium, & per illud salutem hominum procurare; hic est effectus sapientiae abscondit sapientibus Mundis, illam scilicet appellavit. *Gentibus sapientiam.*
2. Alius hujus Sapientiae effectus fuit abscindit pretiosum hoc lignum Crucis tria facula, ex mox effectile, ut a S. Helena inveniret eo tempore, quo Christiana Religio per universum Mundum erat praedicanda, ut adoraret Crucis, que fuerat salutis nostra instrumentum.
3. Quoque aduentus fuit digna Sapientia Dei, praeipientis, ut Crucis spirituales, quae sunt armaria, ac tribulationes, possent esse nostra salutis subsidia.
- En argumentum quod locum invenire potest in Feste Inventionis, & Exaltationis Crucis: videlicet triplex esse Crucis genus, quod ita ibi invicem respondet, ut unum colli vel contemni minime valeat, quia cultus, vel contemptus ad duo etiam reliqua referatur.
4. Virtus Dei, quo Glorioso Nomine illam S. Paulus appellat: & profecto per illam vicit omnia, Mundum, infernum, mortem, peccatum.
5. Virtus, & fortitudo Christianorum; sine qua sunt infirmi, & infirmitas ipsa, haec autem armatura praeceps, & superari non possunt: *Ecce lignum Cenit, fugientes adversi.*
- Crus cum sit nostra salutis instrumentum, & via a Deo electa ad magnum hoc opus, consideranda est. Tantum regulum secundum quam homines erunt salvandi, vel damnandi; idemque universalis iudicis die apparabit.
6. Pater aeternus, & Incarnatum Verbum non poterant nisi sustinere excellentem amorem sui erga homines, quam melius testari excellum amoris sui erga homines, quam in prima Cruci acciderunt, & qua nos credimus in secunda.
- Christianis Auditoribus proponere Crucis Mysterium, est revocare illis Redemptoris nostra Mysterium, doce, cur IESUS CHRISTUS mortuus fuerit, & mortuus in Cruci. Sed ut hoc ex modo fiat, qui illas adfecit in tripli hujus sermonis parte, offendam amorem, sapientiam, & potentiam Dei, quia in hoc potissimum eluent Mysterio.
7. Amorem Dei, quo redemit nos, quia indigeret nos, qui id facere cogeretur, & cum illius effemis iniici: quod nos prout Angelis, quos corum tradidit infelicitati: quod cum posset nos facilius, ac minori sumptu redimere, exercuit in nos admirabilem hunc caritatis extensem misericordiam, ut nos ab eterna morte liberaret.
8. Ut ergo non poterant magis offendere odium peccati, ac desiderium reparandi gloriam Iesu Dei, quam alter quidem exigens hanc satisfactionem iustitiae sua debitan, alter vero subiectus se illi propter homines, qui impares erant satisfaciendo.
9. Eximius haberit potest sermo ostendendo quinam sint illi, quos sanctus Paulus appellat Crucis inimicos, & quorum miseriam deflet sententia: *Nunc autem, & sens dico inimicos Crucis CHRISTI: &c.* Etenim triplex eorum genitus inueniri potest, totidem sermonis partibus impingendum.
10. Primi sunt in omnem vite licentiam effici, qui per nequit omnia eventur Crucis dogmata.
- Secundi, qui in speciem quidem Crucem venerantur, sed intus scandalizantur, quia sermonem ferre nequeunt de penitentia, & mortificatione; qui Filium quidem Dei sequi volunt, non autem Crucem illias buluunt, quia unicue querunt vite hujus delicias, & commoda.
- Crucis supplicium confidendi potest, 1. ratione Dei, qui illud prescripsit, & hominis-Dei, qui se se illi subficit, quod hinc quidem nobis ostendit severitatem iustitiae Dei, qui in Cruci tantum illuxit; inde vero excessum suae misericordie erga ingratos, & venia indignos.
- Hoc ipsum Crucis supplicium ratione peccatoris, qui vere causa est mortis Dei; hoc, inquit, supplicium efficeret debet, ut concipiamus duo: quorum primum est gravitas peccati; quodque divinam lexit Majestatem; ad illud enim expiandum, & satisfaciendum divina iustitia, opus fuit Deum mori: alterum vero est magnitude ponarum debitum peccatori, a quibus liberari, in ipso est, sed quas nunquam effugiet, si abusus fuerit misericordia Dei, illi brachia tendentis, &c.
- XII. Crucis IESU CHRISTI, qui Iudeus quidem scandalum fuit, Gentibus autem scilicet: nunc & Christianis contradictionis argumentum. Duo sunt illorum genera, qui non eos habent de illa sensus, qui essent habent; alii putant, non decere Deum eidem affigunt; alii credere videntur, si ex eorum vivenda ratione iudicium seremonem est, cum Salvator abunde pro nobis satisficeret, nihil esse reliquum, quod perfolvant.
- Primi satis ostendunt fidei sua defectum; secundi quarente quidquid ignavia sua velificari potest, parati sunt ad credendum, dummodo nihil agant, & id nullus sibi

PARA-

Paragraphus II.

41

PARAGRAPHUS ALTER.

- Fontes unde hauriri verum copia potest ad hanc Sermonum structuras exornandas, & dulciores, qui de hoc argomento verba faciunt.
- S. Andrus Augustinus, serm. 130. de verbis Evangel. Joannis 6. loquens de modo, quo JESUS CHRISTUS redemit nos, de pretio, quod dedit tamquam Celestis Initior, ostendit Crucem fuisse tamquam rete, vel laqueum, quo Sathanas captus fuit.
- Idem serm. 300. loquitor de velo, quod tegit Mysteria nostra, & illa veteris, novique Testamenti, & multa praelata inquit de Cruce, quam appellat clavum omnium Mysteriorum.
- Idem ibidem, ubi rationem reddit, cur JESUS CHRISTUS Crucem bajulaverit.
- Philippus Idies in Junna. Franciscus Coferus in Ecclisidio.
- Item serm. 53. de verbis Evang. Matth. 5. ubi fuisus loquitor de dimensionibus Crucis.
- Idem serm. 219. pro vigilia Pasche, ubi explicat titulum Crucis JESU CHRISTI.
- Cardinalis de Richelieu in Controversiis lib. 3. ubi agit de cultu Crucis, & Imaginum.
- Raynerius de Plisi. Titulo Crucis.
- In collationibus Aucteriorum P. de Argentano Capucini, Tomo de magnilibus JESU plura habet hujus argumenti colloquia.
- P. Saint Jure in libro de Electis fuisus variis in locis de hac re verba facit.
- P. Hainevue sub finem Tomi 2. Meditationem habet de Crucis Inventione.
- Idem de Exaltatione Crucis ad calcem Tomi 4.
- Molinier integrum habet Octavam de Mysterio sancte Crucis in Tomo, cui titulus: *Mysterium Crucis, & Redemtionis.*
- Idem in eodem Tomo sermonem habet de Feste Inventionis, & aliud de festo Exaltationis.
- Biroat Tomo 2. Panegyricorum, sermonem habet de Crucis Inventione, & sequentem de Crucis effectibus.
- In specimine Panegyricorum Tomo 2. Tres habet diversos hujus argumenti.
- Verius in unico sermonum suorum Tomo habet Crucis Panegyricum.
- Auctor Sermonum in omnia Ethica Christiana argumenta; Tomo 1. Panegyricorum Sermonem habet de Mysterio Crucis, quod eis potest Inventioni, & Exaltationi commune.
- PARAGRAPHUS III.**
- Loci, exempla, applicationes Bibliorum huius argumento.
- N*Une iudicium est Mundi, nunc princeps hujus Mundi elecitur foras; & ego si exaltatus fuero a terra, omnia traham ad meipsum.* Joann. cap. 12.
- Hoc signum Crucis erit in celo, cum Dominus ad iudicandum veniret.* Matth. 24.
- Fecit ergo Moyses Serpentem aeneum, & posuit eum pro signo, quem cum percussi aspergenter, sonabantur.* Num. 21.
- Sicut Moyses exaltauit Serpentem in deserto, ita operer exaltari Eum homines, ut omnes, qui credit in eum non pereat, sed habeat vitam aeternam.* Joann. 3.
- Ostendit Dominus signum Moysi, quod cum missis in aquas, in dulcedinem veris sunt aquae.* Exod. 15.
- Levabit Dominus signum in nationes, & profugos Iuda colliget.* Iffai 3.
- Signo Tau super frontes virorum gentium, & dolentium super cunctis abominationibus, que sunt in medio Ierusalem.* Ezech. cap. 9.
- Venit homo nofer final crucifixus est, ut destruantur corpus peccati, & ultra non serviantur peccato.* Ad Romanos 6.
- Cum mortis effemis in delictis, convoluerint nos cum illo, dominus nobis omnia delicta, delent, quod adversus nos erat obrogatum decreti, quod erat contrarium nobis, ipsam unitate deinde, affigens illud cruci.* Ad Colos. cap. 2.
- Parabit signum Fili hominis in eis: & videbunt filium Bonum venientem in portas magna, & Majestate.* Matth. 24.
- Vos qui aliquando eratis longe, fadi estis prope in Sanguine CHRISTI, iste enim est pax nostra, qui fecit ueracem unum, ut reconciliat ambos in uno corpore Deo per Crucem.* Ephes. cap. 2.
- Mibi abis gloriar, nisi in Cruci Domini nostri JESU CHRISTI, per quem mihi Mundus crucifixus est,* Ad Galat. 6.
- Hanc esse scientiam Christiani, scire gloriam suam constitutam in Cruci CHRISTI.* 2. De Cruci non esse erubescendum.
3. Per Crucem novum Testamentum esse veteri preferendum, & & Tem. serm. 10. ex 17. quos dedit Corinthios Paraphrasis. 4. Bonaventura sermonem habet pro hac festivitate, ubi ait, Crucem sepremplici modo exaltatam fuisse. Tem. 3. serm. de Sanctis.
- Chrysostomus Homil. in Venerabilen, argue ueracem Crucem.* Hesychius Bibl. Contra Theol. de Myster. Tom. II.

De Mysterio Sanctæ Crucis.

44 Ignavia sua accepimus reservare posse; & cum illis integrum fuerit ex sancta hac arbore vita fructus colligere, omnino ex exclusari non posse, eo quod ex hoc certissimo salutis subdio nequam proferent. Sed quod gaudium, quam consolationem, quam securitatem non afferet illis, qui veri Crucis amatores extiterint, quis illam ex corde accepterint, qui illam strenue gesserint, & quorum vita crucifixu huic Deo fuerit conformis? Tunc laborum suum mercedem recipient, & perfruent aeterna felicitate, quam hac illis Crux adquivit.

Ad Crematorem
ad extensionem
ad Salvatoris exten-
sionem.

Egregiam, & videlicet filii Sion Regem Salomonem in diademato, anno coronavit illam maior sua. Cant. 7. Ad quem, utrue quidem sententia, dirigi videntur huc Spiritus Sancti verba? Non solum infelix huic Ierusalem, qua illi mortem patitur, & quem illum Regem suum negavit; sed vos, Filius Sion, molles anima, & delicate, qui devotissimam amplexanter crucem Salvatoris, & exercendis veram & solidam mortificationem, vobis haec dicta sunt. Egregiam de vobis metuens, relinquit negotia vestra, fenus vestros, timores, & fallacia iudicia, que vos fallunt; cauantes infinitatem vestram, commenticias impossibiliter vestras, atque prætextentes officia vestra, qui majoris momenti ducuntur. *Videte Regem Salomonem.* Contemplamini Regem vestrum modo curvatum sub pondere Crucis & qui tam prodi non celat, quamvis illi deficiant vires, & modo resultet de cruce descendere cui confluxit, et per severeritatem propriae ad mortem usque perferunt, & iudeceptum opus adimplendi.

Mysterium
Crucis ab-
solutorum
ad nos
quod per
fidei misericordiam re-
cipienda est.

*Dei Sapientiam legimus in mysterio; quas abscondita est, quam praedispinximus Deus ante nos: Sapientiam legimus inter nos, & quod perfidus est facilius cognoscere. 1. Ad Corin. 2. 2. Quia fuit Sancti Pauli verba, totidem ferme rationes sunt, quae probant nobis saepe cogitationem, & alie mandatum Crucis Mysterium. 1. Crucis Doctrina est ali et Sapientia Dei; compendium est scientie divinae profundi repleta Mysteriorum. *Sapientiam in Mysterio.* Opus est ergo, ut Christianus se prebeat Dei crucifixi miraculum: opus est ergo, ut toto vita sua spatio in Calvarii academiam conciliatur, ut ibi studeat, & meditetur Sapientiam scientiam caritatis CHRISTI. 2. Hac est Sapientia, quae abscondita est. (Ad Eph. 3.) Videlicet altius effodiendum est, ut detegatur virtus, & fortitudo Dei in infirmitate: quoniam Deus predispinximus ante facias; videlicet, Scientia Crucis fuit obiectum aeternum. Dei cogitationem, utique antequam facula initium ducenter, meditabatur Deus non exequi Mysterium: ita Deus ab aeterno cogitavit mori pro me; ego vero ex quo ille mortuus est, agere mortem eius cogito. 3. *Quam nemo principum huius facula cognovit.* Spiritus fortis Scyli, terreni huius politici, prudenter secundum canem, nihil intelligunt in illa, quia illa non cogitant. Nos vero, Auditores carissimi, ne sumus ex numero mundanorum, qui in Ecclesia confunduntur, qui habent fidei recuperant, ut magnum hoc faciliunt. Quapropter quanvis Christiani sint, sunt tamen Crucis iniuncti, inimici Crucis CHRISTI. Idem.*

Serm. 53. *Hanc ergo conversationem coopta Crucis CHRISTI.* Idem.

Ad finitimi
Romani eis
fe non debet
mortis J. C.
sed hinc
confidetur
dilectionis
quoniam ergo
de mylo
ritum.

Predicamus JESUM CHRISTUM, & hunc crucifixum. 1. Ad Corin. 2. 3. Non laetisti est in Cruce transversum lignum, ubi signatur manus proper bonarum operum significatio: longitudo est in parte ligni, quia ab ipsa transverso ad certam tendit, ibi enim corpus crucifixum, & quodammodo stat, & ista statio per sevranam significat. Idem ibidem.

Altitudine autem in ligno est, quod ab eodem transverso sumus vobis ad caput emitis, & as significatur supernum expositio. Idem ibidem.

Ubi profundum, nisi in ea parte, quae terra deserta est; occulit enim est gratia, & in abditu latet; post hac, si comprehenditur has omnia, tunc iam extende te si possit, ad cognoscendum supereminente scientiam CHRISTI. Idem ibidem.

Boc autem lignum, quo inservit nobis portare, scilicet inter huius maris flumina, Crucis est CHRISTI in qua signatur, & ab huius mundi submersionebus vindicatur. Idem serm. 65.

Stupendum adhuc comprehendens est in Calo sedens, si conservatis ab eo cum penderit in ligno agitaverimus capite, qui cum crucifixum, & ante Crucem ejus flumina dicebant, si Filii: Dei est, defende de Cruce; sed ut cognoscamus Dei Filium, non defende de Cruce. Ali enim Genuiro, vere Filius Dei erat homo illa. Idem sermone 87.

Sed quia ipse honoratur erat Etatibus suis, plus honoravat Crucem in hoc sacro, ut terrarum Principes credentes in eum prohiberent aliquem necenium crucifigis; & quod eum magna insultatione persecutus Judai Domini procuravant, magna furens ferae ejus, etiam Reges in fronte portant. Idem serm. 88.

Magnum est feire CHRISTUM crucifixum, sed ante oculos parvularum, tamquam invulnus posuit chelsum: quoniam habet intus iste thesaurum! Idem sermone 161.

In bac quidem Cruce per totam istam vitam, quia in modis tentationibus duclitur, perpetuo debet pendere in Cruce Christia-

nus, non enim est in hac vita tempus evallendi clavos. Idem salutis humanæ, fontem gratiarum omnium, omniumque bonorum; ita ut tempore supponere oporteat, dici posse de

Crucis erga salutem hominum, quod dicit potest de JESU CHRISTO; unicam videlicet esse spem nostram; per illum justos crescere pietate, & peccatores veniam obtinere peccatorum suorum; quod expressum est in Hymno, quem Passionis tempore canit Ecclesia. O Crux ave spes nostra, au-

ge plus iustitiae, reliqua dona tuis.

Animadvertisendum est tamen cum Theologis, qui accusati loquuntur, quam mystici, ubi dicimus Crucis causam esse salutis humanæ generis, tunc intelligi supplicium, quod Salvator passus est in Cruce, que fuit illius instrumentum; & ubi est fieri de victoriis ab illa relatis de inferno, & peccato meminisse opus est hæc Oratorio more dici; Oratores enim tribunt instrumento, quod proprium est causa efficientis, non secus ac gladio Victoris accepterunt referuntur victorii de horæ ab eodem relatæ.

Crucem CHRISTI nobis rotua causa beatitudinis est; hac nos a castitate liberavit erroris; hac a temeritate redditus luci, hac dilectione domini nostri PARACEVÆ. Hoc enim in formâ Paraceve.

Hodie Crux fixa est, & sanctum sanitatum est; hodie Crux fixa est, & dominus dispersus sunt; hodie Crux visci, & mortis vita est; hodie diabolus vincit est, & homo solitus, & Deus glorificans est. Idem ibidem.

Crucem, ut in ea gloriam, dominus suo gehennæ humera pro origine Regni nobis commendavit, quod est grande ludibrium infamia, c. unde Philistinus erubuit, ubi illa usus est tamquam instrumentum de morte, peccato, & inferno, quod dicendum est non solum de ligno vera Crucis, cui Dei Filius affixus fuit, sed de ceteris quoque crucibus, quae illius sunt imagines; ita videmus primum Christianum Imperatorem legem tulisse, qua cautus est, ne crux in posterum adhiberetur in supplicium nocentium propter reverentiam Salvatori debitam, & Crucis, cui ille confixus fuit.

*Omnis antiquitas non solum Crucis cultum probavit, sed semper uita est Adorationis vocabulo, quod omnium cruciflorum fiducia probatur. Laetantius, qui Constantini tempore florebat, hoc palam ait: *Flette gena, Lignumque Crucis adorabit.* (In Carmin. de Paffon.) Poeta Sedulus ait: *Nemo ignorat speciem crucis, offe calendas; quod argumento et hanc usque veritatem indubam, & ab omni Ecclesiæ receptione. S. Ambrofius (de obitu Theodosii) idem docet: S. Hieronymus narrat de Sancta Paula, quæ Prostrata ante Crucem, quasi pendens Dominum cerneret, adorabat. Et Terrullianus, (Apologet. c. 16.) qui secundum vivebat saeculo, testatur Christianos ab Euthenio appellatos fuisse, Religiosos Crucis; quod liquido ostendit ab ipsi Christianismi incubauit Crucem in honore, & veneratione habitan fuisse.**

Crucis a nobis expeller extirparat, si ramos eorum crucis abbas ipsius sancti, & delictis perfundat. S. Hieron. in Epist.

Dubius modis Crux tollitur, cum, aut per absentiam affigunt corpus, aut per compassum proximi affigunt animus. Idem.

Invenimus nos in Cruce gloriam: nobis qui salvamus, Dei vitam est, & omnino plenitudo virtutum. S. Bern. serm. 1. de Reput.

Crucis est humilium ultio invicta, superborum dejectio, visitatio CHRISTI, infernum deformatio, calix confirmatio, mortis infidelium, via iustiorum. Caiusdorus in Psalm. 11.

Crucis est Christianorum fides, mortuorum resurrectio, eorum dux, convertorum via, pauperum consolatio, arbor resurrectionis, lignum vita aenea. S. Chrysostomus.

Crucis CHRISTI clavis est Paradisi. Joann. Damascenus lib. 4.

Signo Crucis omnia auspiciantur. Ambrosius sermone 47. In Cruci omnes inveniunt virtutem. Chrysostomus de Cruci, & latrone.

Crucis omni cultu dignior est. Idem aduersus Gentiles. Crucis gloriosi est pars materia. Chrysostomus in Epistola ad Galat.

Crucis vita fons est. Idem ad Populum Antiochenum.

Crucis CHRISTI nobis est morsum bonum causa. August. serm. 29.

Tunc sit Crucis CHRISTI, ut si ante oculos ponatur, & in manu fideli resinarum nulla concupiscentia, nulla libido, nulla superbia possit invicta, sed continuo ad eum præsentiam, non ille peccati, & carnis fugacis exercitus. Origenes in Comment. cap. 6. Epist. ad Romanos.

In Cruci confitit divitiae salutis, eam suum præbore iter, & per eam conciliari mundi judicem certissime fecit. Bernardus in Cantica.

Crucis sita est fatera Corporis CHRISTI, quod est Ecclesia; cum enim ipse crucifigeretur, cum ipsa apparetur sunt peccata, quæ commisisti. Idem Homil. de 2. vigilia Pascha.

Crucis ignominia fata est credentium gloria. Idem serm. 4. de Assumptione Virginis.

Attende gloriam Crucis ipsius; iam in fronte Regum Crucis sita est, cui inimici insultaverunt. Effectus præbuit virtutem: Dominum domine orbem non ferre; sed ligno. S. August. serm. 34.

PARAGRAPHUS V.

Quid ex Theologia hauriri posse in hoc argumene.

*M*onimus jam quo in sensu consideramus Crucem JESU CHRISTI; agendum superest de cultu eidem adhibendo, de bonis, que inde recipimus, & de illis, que nobis speranda superest; de his, que per fidem nobis credenda sunt, & que nos docet Theologia. Re ad hoc integræ nobis credendum est, Dei Filium cum seculi cruci conjinxerit vinculis acerrimis, arctissimumque ipsam codem cultu esse adorandum. Ecclesia enim divino spiritu afflata, & directa, respicit illam tamquam causam

Salutis humanæ, fontem gratiarum omnium, omniumque bonorum; ita ut tempore supponere oporteat, dici posse de

CHRISTI in fronte, tamquam in dome pudoris acceptis. Idem serm. 21.

Noli ergo strubescere ignominiam Crucis; quam pro te Deus non dubitabis excipere, & die cum Apolo; mihi autem abit gloriam, nisi in Glorie Domini nostri JESU CHRISTI. Idem serm. 21.

Quid credas
Ecclesia de
Crucis ador-
atione ratione.

animadvertisendum est tamen cum Theologis, qui accusati

loquuntur, quam mystici, ubi dicimus Crucis causam esse

salutis humanæ generis, tunc intelligi supplicium,

quod Salvator passus est in Cruce, que fuit illius instru-

mentum; & ubi est fieri de victoriis ab illa relatis de

inferno, & peccato meminisse opus est hæc Oratorio

more dici; Oratores enim tribunt instrumento, quod proprium

est causa efficientis, non secus ac gladio Victoris accepterunt

referuntur victorii de horæ ab eodem relatæ.